

ANODOS (ARCHISCUPTUUR & ARCHITYPE)

PIETER E.M. VAN NIEUWENHUYSE – Tekst 25/10/25

Ik ben een expressionist die conceptueel te werk gaat. Of is het net omgekeerd? Wat het ook zij; mijn gefilosofeer over wat ik mag hopen leidt tot conceptuele en expressieve narratieven die ik op een expressieve en conceptuele manier in beeld tracht te brengen. Zo krijgt mijn beeldtaal vorm. Ik streef ernaar dat mijn beeldtaal rationeel leesbaar kan zijn; al draag ik eerder een warm hart voor zij die mijn werk op een intuïtieve manier begrijpen.

Van mijn filosofiedocent leerde ik tijdens de kunstenopleiding de vier vragen van Immanuel Kant kennen, die volgens hem de basis vormden van ieders telos. En inderdaad als ik na twintig jaar terugkijk zie ik dat elk kunstenaarsnarratief is te herleiden tot een van deze vier vragen. Bij mij lijkt de vraag “wat mag ik hopen” prominenter, bij vrienden zie ik vooral “wat is de mens” en “wat kan ik weten” terugkomen en bij mijn postmoderne antagonist lijkt “wat moet ik doen” het meest voor te komen. Natuurlijk, in de genuanceerde geest zijn deze vier vragen innig met elkaar verbonden. Alleen wie het juiste doet vermag het te hopen, maar alleen wie de mens kent en de grenzen van het menselijk weten respecteert kan het juiste doen. De postmodernen zijn daarin te progressief. Althans dat is wat ik erover denk.

De werken in Anodos, Grieks voor (geestelijk) opstijgen, zijn een beeldende vertaling van de antwoorden die ik tracht te formuleren op mijn geestelijk zoektocht. Je zou kunnen stellen dat elke archisculptuur of archetype de vertaling is van een hoofdstuk uit mijn filosofie. Daarnaast gaan veel werken over de verhouding tussen mijn ervaring als zoekende mens en de starre of zelfs narcistische houding waar de zoekende mens mee geconfronteerd wordt.

Anodos is de eerste reeks werken die ik als meesterwerken beschouw; alle werken daarvoor maken deel uit van wat ik beschouw als een noodzakelijke initiatieperiode achter dat men een kunstenopleiding heeft gevolgd. In 2010 behaalde ik mijn diploma. In 2018 maakte ik de eerste archisculpturale print in zijn huidige vorm. Pas in 2020 hakte ik de knoop door en ging ik voor het eerst echt in productie. Pas toen wist ik dat ik juist zat. Naast de filosofie, zat ik beeldend met een binaire print op een aluminium plaat eindelijk goed. Het is die combinatie van interessante concepten gegoten in interessante beelden dat Anodos voor mij geslaagd maakt. Ook maak ik in dit werk voor het eerst gebruik van pastiche, dat in later werk aan belang zal winnen: de landschappen op de achtergrond zijn collages van historische schilderijen.

Beeldend past Anodos binnen het genre van de duistere romantiek, waar ik sinds lang een voorliefde voor koester. De duistere romantiek kan beschouwd worden als onderdeel van het architecturaal expressionisme of als postromantiek. De landschappen, de architecturale stijl en de protagonisten in mijn werk kunnen beeldend als een extensie van voornoemde stromingen beschouwd worden. Vaak vindt ik in deze beeldende traditie de vertaling die ik zoek voor mijn eerder traditionalistische filosofie.